

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 29.04.2021 р.

Львів

№ 63/47-рк/к

*Ямницька сільська рада
вулиця Галицька, будинок 36,
село Ямниця,
Тисменицький р-н,
Івано-Франківська обл., 77422*

*Про припинення дій, які
містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали моніторингу рішень органів місцевого самоврядування Івано-Франківської області на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції (далі – Моніторинг),

ВСТАНОВИЛА:

За результатами проведення Моніторингу, Відділення, в межах наданих законодавством повноважень, визначених статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», надіслало Ямницькій сільській раді Івано-Франківської області (далі – Ямницька сільська рада, Сільська рада) вимогу від 15.02.2021 № 63-02/863 в про надання інформації з питань встановленої орендної плати за користування земельними ділянками комунальної форми власності, відповідь на яку отримано листом від 10.03.2021 № 495 (вх. № 63-01/1073 від 16.03.2021).

- (1) Ямницька сільська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04356461.
- (2) Місцезнаходження: 77422, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, село Ямниця, вулиця Галицька, будинок 36.
- (3) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 року № 714-р село Ямниця є адміністративним центром Ямницької об'єднаної територіальної громади, до складу якої також входить ще п'ять сільських територіальних громад, а саме: Майданська, Павлівська, Рибненська, Сілецька, Тязівська територіальні громади.

- (4) Відповідно до пункту четвертого статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» юридична особа - сільська, селищна, міська рада, розміщена в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.
- (5) У розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - Закон) Ямницька сільська рада є органом місцевого самоврядування.
- (6) Відповідно до частини першої статті 10 Закону сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.
- (7) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (8) В територіальних межах Ямницької територіальної громади Івано-Франківської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються сільською радою та її виконавчим комітетом.
- (9) Згідно частини першої статті 73 Закону акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (10) Відповідно до частини п'ятої статті 60 Закону, органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі можуть здавати їх в оренду.
- (11) Передача в оренду земельних ділянок, що перебувають у державній або комунальній власності, здійснюється на підставі рішення відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування згідно з їх повноваженнями, визначеними статтею 122 Земельного кодексу України, шляхом укладення договору.
- (12) Статтею 93 Земельного кодексу України визначено, що право оренди земельної ділянки - це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності.
- (13) Відповідно до пункту 2 статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (14) Відповідно до пункту 288.5 статті 288 Податкового кодексу України розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума платежу:
підпункт 288.5.1. не може бути меншою за розмір земельного податку:
  - для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких проведено, - у розмірі не більше 3 відсотків їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування
  - не більше 1 відсотка їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь
  - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка їх нормативної грошової оцінки;

- для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено, - у розмірі не більше 5 відсотків нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області;

- підпункт 288.5.2. не може перевищувати 12 відсотків нормативної грошової оцінки.

- (15) Таким чином, вимогами земельного законодавства передбачено, що нарахування орендної плати за земельні ділянки при укладанні договорів оренди землі повинно здійснюватись з урахуванням цільового призначення земельної ділянки та коефіцієнтів індексації, визначених законодавством.
- (16) Відповідно до пункту третього статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» об'єднана територіальна громада є правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою.
- (17) Відповідні юридичні особи - сільська, селищна, міська рада, її виконавчий комітет об'єднаної територіальної громади є правонаступниками прав та обов'язків відповідних юридичних осіб - сільської, селищної ради, її виконавчого комітету територіальної громади, що приєдналася до об'єднаної територіальної громади, з дня припинення повноважень сільською, селищною радою територіальної громади, що приєдналася до об'єднаної територіальної громади.
- (18) При аналізі інформації, наданої Сільською радою, щодо укладених договорів оренди земельних ділянок комунальної власності встановлено, що за орендовані суб'єктами господарювання земельні ділянки з однаковим цільовим призначенням, зокрема, для комерційного та іншого використання, застосовані різні відсоткові ставки орендної плати від величини нормативної грошової оцінки земельної ділянки (приклади наведено у таблиці):

№ п/п	Реквізити рішення, якими затверджено розмір орендних ставок	Дата та номер договору оренди	Орендар	Розмір орендної плати від нормативної грошової оцінки земельної ділянки, в %	Площа земельної ділянки, кв. м.	Цільове призначення
с. Ямниця						
1.		18.01.2016 б/н	ПП «Укр-Петроль»	8, 0	2000	КВЦПЗ 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі
2.		21.04.2008 б/н	ПрАТ «Концерн Галнафтогаз»	5, 0	1525	КВЦПЗ 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі
3.		10.05.2016 б/н	ТОВ «Вест Ойл Груп»	10,0	9951	КВЦПЗ 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі

4.		16.01.2017 б/н	ТОВ «Галхімсервіс»	5,0	3689	КВЦПЗ 11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості
5.		21.07.2011 б/н	ЗАТ «Падана Кемікал Компаундс»	10,0	10798	КВЦПЗ 11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості
6.		07.06.2010 б/н 23.07.2020 (додаткова угода)	ТОВ «Стальконструкція ІФ»	7,0	20910	КВЦПЗ 11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості
7.		23.04.2019 б/н	ТОВ «Сканмікс-Україна»	6,0	17566	КВЦПЗ 11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості

8.		05.11.2020	ПП «ЮЕЙ ВЕСТ»	5,0	22319	КВЦПЗ 11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості
----	--	------------	---------------	-----	-------	---

(19) Згідно наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів» від 25.11.2016 № 489, нормативно грошова оцінка одного квадратного метра земельної ділянки населених пунктів визначається за формулою, яка враховує коефіцієнт, який характеризує функціональне використання земельної ділянки (під житлову та громадську забудову, для промисловості, транспорту тощо) та коефіцієнт який характеризує місце розташування земельної ділянки.

(20) Внаслідок застосування Сільською радою різних відсоткових ставок орендної плати від нормативної грошової оцінки за земельні ділянки однакового цільового призначення деякі суб'єкти господарювання, які діють на одному товарному ринку та орендують земельні ділянки, несуть більші, порівняно з конкурентами, витрати за оренду.

(21) Так, наприклад:

с. Ямниця

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань одним із видів господарської діяльності:

- ПП «Укр-Петроль», ТОВ «Вест Ойл Груп» та ПрАТ «Концерн Галнафтогаз» є оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами. Проте, для ПП «Укр-Петроль» встановлена ставка 8 % від величини нормативної грошової оцінки земельної ділянки, для ТОВ «Вест Ойл Груп» - 10 %, а для ПрАТ «Концерн галнафтогаз» - 5 %, хоча вони орендують землі одного цільового призначення.

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань одним із видів господарської діяльності:

- ТОВ «Галхімсервіс» та ЗАТ «Падана Кемікал Компаундс» є оптова торгівля хімічними продуктами. Проте, для ТОВ «Галхімсервіс» встановлена ставка 5 % від величини нормативної грошової оцінки земельної ділянки, а для ЗАТ «Падана Кемікал Компаундс» - 10 %, хоча вони орендують землі одного цільового призначення.

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань одним із видів господарської діяльності:

- ТОВ «Стальконструкція ІФ», ТОВ «Сканмікс-Україна» та ПП «ЮЕЙ ВЕСТ» є Неспеціалізована оптова торгівля. Проте, для ТОВ «Стальконструкція ІФ» встановлена ставка 7 % від величини нормативної грошової оцінки земельної ділянки, для ТОВ «Сканмікс-Україна» - 6 %, а для ПП «ЮЕЙ ВЕСТ» - 5 %, хоча вони орендують землі одного цільового призначення.

(22) Застосування різних ставок орендної плати для суб'єктів господарювання, які використовують земельні ділянки однакового цільового призначення безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте воно змінює власні досягнення суб'єктів

господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників.

- (23) Таким чином, для окремих суб'єктів господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності, а дія конкурентних механізмів може спотворюватись.
- (24) Згідно статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.
- (25) Відповідно до частини 2 статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (26) Згідно частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», будь-які дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, визнаються антиконкурентними діями, а згідно до частини третьої цієї статті вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.
- (27) Тобто, необхідною та достатньою умовою визнання дій зазначених вище органів антиконкурентними є наявність або можливість настання наслідків у вигляді недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції шляхом вчинення антиконкурентних дій органами влади, органами місцевого самоврядування.
- (28) Визначення поняття економічної конкуренції передбачене статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (29) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (30) Недотримання зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (31) Дії Сільської ради по встановленню суб'єктам господарювання різних відсоткових ставок орендної плати від нормативної грошової оцінки земельних ділянок комунальної власності з однаковим цільовим призначенням містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді

антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, в частині дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Ямницькій сільській раді (місцезнаходження: 77422, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, село Ямниця, вулиця Галицька, будинок 36, ідент. код 04356461) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом встановлення для суб'єктів господарювання єдиного підходу при визначенні ставок орендної плати за земельні ділянки однакового цільового призначення.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Відділення у двомісячний строк з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Ростислав ЛЕЩИШИН